

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program
Vzdělávání pro konkurenceschopnost
III/2 ICT INOVACE

**Finanční gramotnost
1. ročník**

**ABSOLUTNÍ FINANČNÍ
GRAMOTNOST**

Datum vytvoření: září 2012

Třída: 1.A, 1.C

Autor: Jakub Veverka

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

Klíčová slova:

- ✓ Finanční produkty
- ✓ Funkce peněz
- ✓ Investice

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

ANOTACE:

DUMy pojmu Absolutní finanční gramotnost mají za úkol přinést do ustálených vod českého školství něco nového. Nového ve smyslu nejen prohloubení informací o financích jako takových, finančních možnostech obyvatel ČR z hlediska spotřebitelských úvěrů, hypoték, kreditních karet a dalších, ale především jak využít všechny tyto informace pro svůj prospěch ať už v podnikání či prostě jen při představě „Dobrého dluhu“. Cílem DUMů v „Absolutní finanční gramotnosti“ je především nasměrovat myšlenkově studenty takovým směrem, aby si již do budoucna uměly v této otázce jak se říká sami ošetřit „ránu“, tedy nepotřebovaly drahé služby typu: „Oddlužíme Vás“, či „půjčíme Vám na konsolidaci Vašich dluhů tečka cézet“. Pokud se z tohoto oboru nestane progresivně vyučovaný předmět i na základních školách, může se stát, že naše obyvatelstvo, jejich děti a praděti budou otroky těch, kteří absolutně finančně gramotní budou.

Obsah

21. Životní pojištění.....	4
22. Životní pojištění – rizika 1.....	5
23. Životní pojištění – rizika 2.....	6
24. Životní pojištění – rizika 3.....	7
25. Invalidní penze.....	9
26. Životní pojištění – rizika 4.....	10
27. Správná kombinace v životním pojištění	11
28. Test životní pojištění.....	12
29. Stavební spoření.....	13
30. Jak stavební spoření funguje	14
31. Fáze úvěru.....	15
32. Hlavní výhody stavebního spoření	16
33. Test stavebního spoření (SS)	17
34. Penzijní pojištění	18
35. Jak funguje penzijní fond	19
36. Test penzijního připojištění (PP).....	20
37. Úvod do investování	21
38. Podílové fondy.....	22
39. Co se stane, když investiční společnost zkrachuje.....	24
40. Test finančního investování 1	25

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

21. Životní pojištění

Znalost toho, za co dostanete od pojišťovny peníze, je docela zásadní. Buď dostanete spoustu peněz, když požádáte o to, na co máte právo, nebo ušetříte svoje nervy, když ani nebudete žádat o to, na co právo nemáte. Je čas na opakování a revizi!

Pojistky dnes fungují jako stavebnice, sami si řeknete, na jaká rizika chcete krýt a na jaká ne, řeknete, které členy rodiny chcete pojistit, a řeknete, na jakou dobu chcete pojistit. V dnešním díle Školy finanční gramotnosti se naučíme, co znamenají jednotlivé položky na pojistkách.

Předem říkám, že se bavíme velmi obecně a zde uvedené informace mají své výjimky, které jsou podrobně popsány v pojistných podmínkách, jež by měly být součástí každé smlouvy. Pokud pojistné podmínky doma nemáte, požádejte o ně kteroukoliv pobočku své pojišťovny.

22. Životní pojištění – rizika 1

Smrt

Pojištění pro případ smrti patří k těm vůbec nejzákladnějším pojištěním. Funguje jednoduše: pokud pojištěný zemře, pozůstalým (respektive tomu, koho pojistník určí – v příslušné terminologii osobám obmyšleným) náleží pojistné plnění. Částka je splatná ihned, neboť smrt je stav nevratný, a tudíž není na co čekat.

Pokud je člověk sám a nehodlá si pořídit žádné „pozůstalé“, je pro něj toto pojištění zbytečné. Peníze si sebou do hrobu nevezme. Naopak pokud je člověk mladý a má rodinu, měl by být pojištěn klidně i na pár milionů, zvláště pokud má na krku hypotéku.

Smrt úrazem

Další velmi typická položka. Funguje jako bonus v případě, že umřete na následky nějakého úrazu. Pokud je například pojištění pro případ smrti nastavené na částku 500 000 Kč a pro případ smrti úrazem na 200 000 Kč, dostávají pozůstalí 500 000 Kč, pokud pojistník zemře na infarkt, když zahyne při autonehodě, dostávají 700 000 Kč.

Pozor si dávejte na smlouvy, kdy člověk není pojištěný na jakoukoliv smrt, ale pouze na smrt úrazem: pak mohou pozůstalí pěkně ostroihat. Protože případů, kdy se umírá na následky úrazu, je podstatně méně než dalších úmrtí, je pojištění pro případ smrti úrazem levnější než pojištění pro případ smrti obecně. Dá se ale říci, že šetřit a „sázet na smrt úrazem“ se nevyplatí. Mrtvý je pořád stejně mrtvý, ať už odešel jakkoli. Buď tedy chcete, aby vaši blízcí byli zabezpečeni, „až už tu nebudete“, nebo ty peníze podle vás nepotřebují.

Pojistník

Osoba, která podepisuje smlouvu s pojišťovnou. Důležitá podmínka dosažení 18 let. Může být shodná s pojištěným.

Pojištěný

Osoba, na kterou se vztahují rizika uvedená ve smlouvě. Rizika: Smrt z jakýchkoliv příčin, Smrt úrazem, trvalé následky, úraz (denní plnění), závažné onemocnění, trvalá invalidita atd.

Pojistná částka

Je částka, kterou pojištěný dostane v případě pojistného plnění.

Osoba obmyšlená

Je osoba, která je ve smlouvě uvedena jako osoba, která má nárok na vyplacení odškodnění.

23. Životní pojištění – rizika 2

Trvalé následky úrazu

Dost často se stávají úrazy, po kterých se už nikdy nevrátíte do stoprocentní formy. Můžou to být amputace různých končetin, méně viditelná omezení hybnosti kloubů nebo páteře nebo i „neviditelná“ vnitřní zranění a další.

Možná to tak nevypadá a snad to zní i cynicky, ale fakt je, že takový úraz s trvalými následky může být z finančního hlediska větší průšvih než smrt. To z toho důvodu, že postižený už nechodí do práce (protože nemůže), ale stále je tu s námi, chce jíst, pít, cestovat a má i další výdaje. Státní invalidní důchod není tak velkorysý, že by pokryl všechny potřeby postiženého.

Denní odškodné

Denní odškodné má spoustu variant a je skoro nemožné je tu vůbec vyjmenovat. Můžete mít denní odškodné při úraze, při pobytu v nemocnici, při pracovní neschopnosti atd. Někdy dostáváte peníze už od prvního dne, někdy může být první měsíc na vaše triko. Pokud tuto položku na smlouvě máte, důkladně si prostudujte, na jaká rizika jste krytí.

Denní odškodné se typicky uvádí ve stokorunách, které dostáváte za každý den, který jste v nemocnici, práce neschopni atd.

Lidé se paradoxně bojí více zlomené ruky, kterou mají za čtrnáct dní vyléčenou, než toho, že o ruku přijdou úplně. Na to pojišťovny hrají a tato položka bývá dost často předražena, vzhledem k tomu, kolik za úraz od pojišťovny dostanete.

Obecně by denní odškodné měli mít sjednané lidé, kteří nemají moc rezerv a které by několikaměsíční výpadek příjmů finančně zahubil. Jinými slovy: pokud máte v bance dost peněz, nemusíte platit pojišťovně za denní odškodné na smlouvě. Hádejte, která varianta je levnější.

Pojistné

Je uvedeno v pojistné smlouvě a je to částka, kterou měsíčně, nebo ročně pojistník posílá pojišťovně za uzavřenou smlouvu.

Pojistná událost

V případě životního pojištění se jedná především o úraz, smrt, trvalé následky či závažné onemocnění a následně nějaký typ invalidity. Je to událost, za kterou pojištěnému pojišťovna vyplácí odškodnění.

24. Životní pojištění – rizika 3

Odškodnění

Vyplácí pojišťovna osobě obmyšlené nebo pojištěnému. Jedná se o finanční částku uvedenou ve smlouvě, kterou pojišťovna platí pojištěnému za placená rizika na základě pojistné události.

Smrt klesající

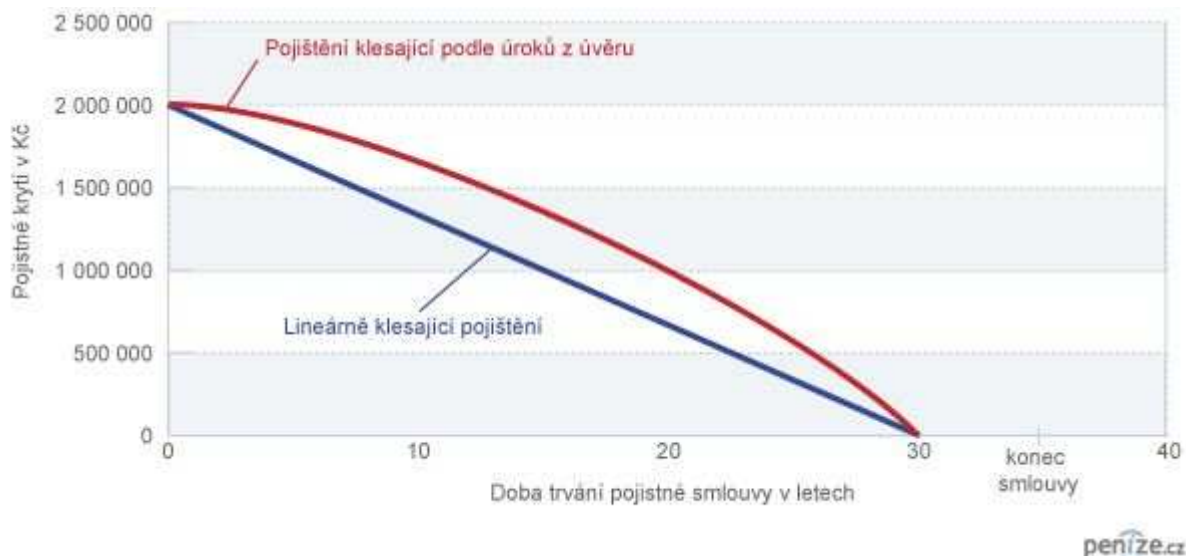
V prvním díle naší školy jsme se bavili o smrti, tedy ne o tom pánovi s kosou, ale o položce na životním pojištění. Byla to takzvaná „konstantní“ varianta. To znamená, že po celou dobu trvání pojistné smlouvy jste pojištěni na stejnou, konstantní částku, například 500 000 Kč.

Existuje ale také varianta s klesajícím krytím. Za určitých podmínek pro vás může být výhodnější. Zvolíte si například, že dnes chcete být pojištěni na dva miliony korun a že tato částka bude po dobu trvání smlouvy postupně klesat, až na konci pojistné doby „doklesá“ na nulu. Tento způsob pojištění se používá například tehdy, když si spočítáte, že v případě vaší smrti by si vaši blízcí s běžnými výdaji nějak poradili, ale je tu nějaký dluh, který byste jim neradi nechali na krku. Typicky to bývá hypotéka.

A protože hypotéku postupně umořujete, stačí vám pojistka, která bude klesat spolu s částkou, kterou ještě zbývá uhradit.

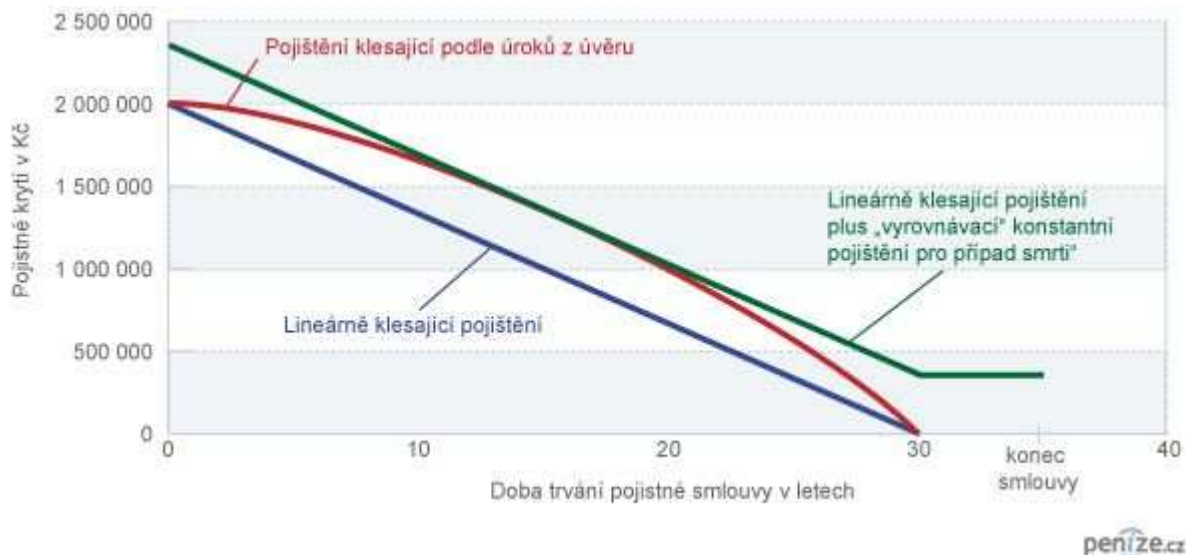
Důvod, proč zvolit tuto variantu, je jasný: je to jednoznačně levnější než být pojištěn po celou dobu na vysokou částku. Oproti konstantní variantě může být „smrt klesající“ levnější i o polovinu!

Pokud si takové pojištění sjednáváte, zajímejte se i o to, zda je to klesání lineární, nebo klesá podle úrokové sazby vaší půjčky, například hypotéky. Rychlost splácení úvěru totiž není rovnoměrná po celou dobu, ze začátku splácíte pomaleji a pak ke konci o to rychleji. Pojistná částka by měla tento dluh kopírovat čili prohýbat se zhruba stejně. Na obrázku níž se snažíme pojistkou krýt splácení dvoumilionové hypotéky na třicet let. Lineárně klesající pojištění nastavené na počátku rovněž na dva miliony splátky hypotéky nedokáže krýt.

Zdroj obrázku č.1 = peníze.cz

Pokud vaše pojišťovna neumí udělat pojistnou částku klesající v závislosti na úvěru, nastavte si lineárně klesající variantu a k ní přidejte „smrt konstantní“ (znáte z minulého dílu Školy finanční gramotnosti) tak, že budete plně kryti i v tom nejkritičtějším místě uprostřed. Nechte si spočítat největší rozdíl mezi splátkou hypotéky a lineárně klesajícím pojistným plněním. A tento rozdíl si pak nastavte jako konstantní životní pojištění.

Zdroj obrázku č. 2 = peníze.cz

Na obrázku jsme k lineárně klesající pojistné částce (modrá) přidali konstantní životní pojištění (zelená) na částku 300 000 Kč. Součet lineárně klesajícího a konstantního pojištění kryje dluh na hypotéce v kterýkoli okamžik splácení.

25. Invalidní penze

Další možnou položkou, kterou najdete na životní pojistce, je připojištění invalidní penze. Pokud se dostanete do invalidního důchodu, bude vám stát dávat každý měsíc nějaké peníze, a co si budeme namlouvat, žádná hitparáda to není. Proti této události se můžete pojistit u téměř kterékoliv komerční pojišťovny a ke státnímu invalidnímu důchodu si tak přilepšit.

Pojištění invalidní penze existuje ve dvou variantách: buď vám bude pravidelně vyplácena jednou ročně, nebo jednou měsíčně. Při sjednávání smlouvy se proto ptejte, co pojistná částka (například 12 000 Kč) znamená, předejdete tak nemilým překvapením. Je totiž velký rozdíl mít 12 000 Kč ročně a 12 000 Kč měsíčně.

Úskalí tohoto pojištění je v tom, co už se počítá a co nikoliv. Pojišťovna buď může uznávat definici invalidity ze zákona, nebo může mít definici vlastní. Rozhodně stojí za to, zeptat se toho, s kým smlouvu sjednáváte, jaká pravidla mají oni, nebo ještě lépe, půjčit si smlouvu domů a tam si vše v klidu přečíst. Ačkoli vám paní za přepážkou bude chtít třeba upřímně pomoci a co nejlépe poradit, rozhodně nemusí znát všechno. A vždycky je lepší vědět, co doopravdy podepisuju, než se pak vymlouvat „ale paní říkala, že ...“

26. Životní pojištění – rizika 4

Zproštění od placení v případě invalidity

Velmi zajímavá možnost, kterou nabízejí některé pojišťovny. V případě, že se stanete invalidním (opět pozor: podle pojistných podmínek, nikoli podle „státních“ pravidel), budete zproštěni placení celé životní pojistky. Jinými slovy pojistka bude fungovat normálně dále, vy už ji ovšem nebudete platit.

Tato položka na pojistce se vyplatí, pokud si pojištěním také spoříte a pokud se invalidou stanete v nižším věku. Pojišťovna pak bude spořit za vás a vy na konci pouze vyberete zisk. O spoření na pojistkách ale více v některé z dalších lekcí.

Závažná onemocnění

Může nastat situace, kdy nejste ani mrtví, ani nemáte úraz s trvalými následky, dokonce nejste ani invalidní. Pouze jste dostali nějakou tuze těžkou nemoc, která vás klidně na pár let vyřadí z provozu, ale pak budete zase jako rybička. Jenomže než budete jako rybička, musíte taky z něčeho žít – do práce nechodíte, tak co teď? Bud' to přežijete z rezerv a pasivních příjmů – nebo se pojištíte.

Toto pojištění se vztahuje i na některé operace, například bypassy, transplantace některých orgánů a tak dále. Seznam chorob a úkonů je vždy plně vyjmenován v pojistných podmínkách a může obsahovat od desíti do 36 položek, takže rozdíly jsou velké.

Zajímavostí tohoto pojištění je, že se může až několik měsíců čekat, jestli náhodou na tuto nemoc (nebo po operaci) neumřete, pak by pojišťovna vyplácela až vaši smrt. Je to proto, že pojišťovnám se nechce dávat peníze za to, že jste dostali nějaký moribundus a za týden další peníze, protože jste na to umřeli. Je to nemilé, ale pochopitelné.

27. Správná kombinace v životním pojištění

Tím jsme tedy uzavřeli základní položky, které si dnes na životních pojistkách můžete sjednat. V příští lekci si probereme některé speciality a připojištění, která na svých starých pojistkách sice máte, dnes už ale sjednat ani nejdou.

Upozorňuju, že ne každá pojišťovna dělá všechno, takže pokud máte nějakou svoji vysněnou kombinaci rizik, může být docela fuška najít pojišťovnu, která danou kombinaci umí. Chce to obrnit se trpělivostí a oběhnout si jich pár, nejenom proto, abyste takovou pojišťovnu našli a „na fleku to podepsali“, ale abyste si porovnali více nabídek a doma v klidu vybrali. Je to další z činností, se kterou vám může pomoci váš finanční poradce: pojišťovny „oběhne“ za vás a pak už si jen společně srovnáte nabídky, které mají smysl.

Autor je poradcem společnosti Partners for Life Planning

www.partners.cz

28. Test životní pojištění

1. Vyjmenujte alespoň 4 rizika, která si můžete koupit v životním pojištění?
2. K jakému krytí rizika jsou závažná onemocnění?
3. Popište funkci Trvalých následků.
4. K čemu slouží invalidní penze?
5. Jak je vypláceno denní odškodné?
6. K čemu je dobré pojištění v případě smrti z jakýchkoliv následků?
7. Vyjmenujte alespoň 1 pojišťovnu na českém trhu.

29. Stavební spoření

Stavební spoření je vhodným spořicí produktem pro všechny, kteří mají na příštích 6 let jasno, že uspořené finance nebudou potřebovat. Je vhodné zvláště pro ty, kteří chtějí využívat následné úvěrové produkty stavebních spořitelen a jde o komplexní finanční produkt poskytovaný výhradně stavebními spořitelny. V jeho rámci můžete spořit, požádat o úvěr ze stavebního spoření nebo o překlenovací úvěr a můžete také využívat státem poskytované podpory stavebního spoření.

Proč využít stavební spoření?

Stavební spoření je výhodnou formou uložení úspor. Vedle výhodné úrokové sazby, která je vyšší než na jiných spořicí produktech, je navíc podpořeno 15% státní podporou a úrokové výnosy jsou osvobozeny od daně z příjmů. Úspory jsou pojištěny a po 6 letech jich můžete využít k libovolnému účelu.

System stavebního spoření nabízí možnost výhodných úvěrů, které představují dostupný nástroj k pořízení vlastního bydlení. Úroky zaplacené při splácení úvěrů ze stavebního spoření jsou přitom odečitatelné z daní.

30. Jak stavební spoření funguje

Máte-li zájem o stavební spoření, musíte se spořitelnou nejprve uzavřít smlouvu o stavebním spoření. Ta se sepisuje na určitou cílovou částku a obsahuje předem sjednané podmínky spoření. Poté, co uhradíte poplatek za uzavření smlouvy, vstupujete do první fáze celého procesu – do fáze spoření.

Doba spoření není nijak maximálně omezena. Pokud však nepožádáte o úvěr a nechcete přijít o státní podporu, musíte vklady ve spořitelně nechat nejméně po dobu 6 let. Po šesti letech můžete buď smlouvu vypovědět a uspořené peníze použít na jakýkoliv účel (mimo jiné také na uzavření nové smlouvy o stavebním spoření), nebo můžete na stejnou smlouvu a za stejných podmínek spořit i nadále, do doby dosažení cílové částky.

Fáze spoření

V tomto období na svůj účet u spořitelny pravidelně (např. měsíčně, půlročně, ročně apod.) nebo nepravidelně (na účet lze kdykoliv vložit jakoukoliv částku) ukládáte smlouvené částky. Tyto částky jsou průběžně úročeny úrokovou sazbou z vkladů a jednou ročně k nim je připisována státní podpora.

Doba spoření není nijak maximálně omezena. Pokud však nepožádáte o úvěr a nechcete přijít o státní podporu, musíte vklady ve spořitelně nechat nejméně po dobu 6 let. Po šesti letech můžete buď smlouvu vypovědět a uspořené peníze použít na jakýkoliv účel (mimo jiné také na uzavření nové smlouvy o stavebním spoření), nebo můžete na stejnou smlouvu a za stejných podmínek spořit i nadále, do doby dosažení cílové částky.

31. Fáze úvěru

Se stavebním spořením však nemusíte jenom spořit, ale můžete také požádat o úvěr. Pokud budete mít zájem o klasický úvěr ze stavebního spoření, musíte ze zákona nejprve projít minimálně dvouletou fází spoření. Pro přidělení úvěru pak musíte splnit i další podmínky, které si každá spořitelna stanovuje individuálně. Jde především o naspoření určitého procenta cílové částky, dosažení určité hodnoty hodnotícího čísla a předložení důkazů o dostatečné bonitě klienta, příp. zajištění úvěru. Úvěr může být (na rozdíl od částky získané pouze spořením) použit pouze na bytové potřeby a toto použití musí být řádně prokázáno.

Pokud nesplníte některou z podmínek pro přidělení úvěru ze stavebního spoření, můžete požádat o překlenovací úvěr. Ten vám může být přidělen prakticky ihned po založení smlouvy a slouží k překlenutí doby do přidělení klasického úvěru. Se splácením úroků z překlenovacího úvěru zároveň spoříte na svůj účet u stavební spořitelny až do doby, kdy je vám přidělen řádný úvěr ze stavebního spoření, kterým se splatí úvěr překlenovací.

Stavební spoření končí výpovědí smlouvy nebo splacením úvěru.

Oblíbenost stavebního spoření je dána především pevně danými parametry spoření a stále výhodnou státní podporou. Po šesti letech můžete naspořené peníze využít na cokoli. Pevně dané parametry úrokových sazeb následných stavebních úvěrů dělají ze stavebního spoření spolehlivého pomocníka při úvěrování např. rekonstrukcí, přestaveb nebo koupě družstevních bytů.

32. Hlavní výhody stavebního spoření

- velmi bezpečný spořicí nástroj
- 15% státní podpora z uspořené částky (max. 2 000 Kč ročně)
- výnosy, úroky i státní podpora jsou osvobozeny od daně z příjmů
- zvýhodněné úroky při nečerpání úvěru
- uspořené peníze lze využít na cokoli následný úvěr s pevnou úrokovou sazbou

Nevýhody

- po dobu spoření nelze disponovat s finančními prostředky
- na financování koupě nemovitostí je zpravidla výhodnější hypotéka

Kdo prodává

1. Českomoravská stavební spořitelna
2. Modrá pyramida, stavební spořitelna
3. Raiffeisen stavební spořitelna
4. Stavební spořitelna České spořitelny
5. Wüstenrot stavební spořitelna

Zdroj: <http://www.mesec.cz/bydleni/stavebni-sporeni/pruvodce/>

33. Test stavebního spoření (SS)

1. K čemu slouží stavební spoření?
2. Jaká je vázací doba SS?
3. Napište alespoň 3 hlavní výhody stavebního spoření.
4. Jaké jsou fáze úvěrů u SS?
5. Jak funguje státní podpora u SS?
6. Vyjmenujte alespoň 3 stavební spořitelny na českém trhu.
7. Na jaký účel se smí vzít úvěr od stavební spořitelny?
8. Vyjmenujte alespoň 2 nevýhody stavebního spoření?

34. Penzijní pojištění

Proč se připojistit?

Penzijní připojištění patří mezi osvědčené konzervativní nástroje, jak si spořit na důchod. Cílem penzijního připojištění je dát každému občanovi možnost zabezpečit si s předstihem na důchod takovou výši doplňkových příjmů, jakou si sám zvolí. Dlouhodobé spoření je výhodné pro jeho účastníky i pro celou ekonomiku, proto stát toto spoření různě podporuje.

Penzijní připojištění dává svým účastníkům možnost finančního zabezpečení na důchodový věk. V důchodu pak není nutné se spoléhat výhradně na státní systém důchodového zabezpečení, který bude již v blízké budoucnosti čelit závažným problémům. Připojištěním získáte navíc státní příspěvek. Spočítejte si, kolik vám spoření přinese.

Kdo se může připojistit?

Účastníkem penzijního připojištění může být každá osoba starší 18 let s trvalým pobytem na území ČR. Lze být připojištěn pouze u jednoho fondu v jeden okamžik.

Jaká je státní podpora?

Stát poskytuje státní příspěvky, které se vyplácí účastníkovi v závislosti na výši měsíční splátky. Hodnota státního příspěvku se pohybuje od 50 do 150 Kč. Dále stát nabízí daňové úlevy, které se vztahují na výši měsíčního příspěvku účastníka přesahující 500 Kč.

Jak bude vyplácena penze?

Penzijní fondy nabízejí několik druhů penzí, které začnou účastníkovi vyplácet při splnění daných podmínek. Místo penze lze naspořené prostředky získat najednou ve formě jednorázového vyrovnání. Pokud se účastník rozhodne penzijní připojištění ukončit před vznikem práva na penzi, získává tzv. odbytné.

35. Jak funguje penzijní fond

Penzijní fond spravuje příspěvky účastníků a státu. Fond tyto prostředky v souladu se zákonem investuje do státních i soukromých dluhopisů (bez limitu), hypotečních zástavních listů (bez limitu), akcií a podílových listů (max. 25 %), nemovitostí a movitých věcí (max. 5 %) nebo je ukládat na účty u bank (bez limitu, max. 10 % u jedné banky). Fond také může investovat v zahraničí a to výhradně do státních dluhopisů členských zemí OECD. Hospodaření fondu podléhá státnímu doзору. Výnosy (min. 85 %) se každoročně rozdělí mezi účastníky.

Hlavní výhody

- státní příspěvek od 50 do 150 Kč měsíčně
- daňová úspora při měsíční úložce převyšující 500 Kč
- zaměstnavatel může příspěvek na vaše penzijní připojištění odečíst ze svého daňového základu až do výše 3 % vašeho vyměřovacího základu
- doplňkové programy v podobě zvýhodněných pojištění nebo spořicíh platebních karet

Nevýhody

- zhodnocení penzijních fondů i přes státní příspěvky a daňové výhody nepokrývá inflaci, celkově je velmi nízké
- po dobu spoření nelze s vkladem bez sankce a ztráty státních příspěvků nakládat
- vklady nejsou pojištěny

Kdo prodává

1. AEGON Penzijní fond
2. Allianz penzijní fond
3. AXA penzijní fond
4. ČSOB Penzijní fond Progres
5. ČSOB Penzijní fond Stabilita
6. Generali penzijní fond
7. ING penzijní fond
8. Penzijní fond České pojišťovny
9. Penzijní fond České spořitelny
10. Penzijní fond Komerční banky

36. Test penzijního připojištění (PP)

1.K čemu slouží PP?

2.Jaká je státní podpora u PP?

3.Kdo si může sjednat PP?

4.Vyjmenujte alespoň 3 výhody PP.

5.Vyjmenujte 1 a zásadní nevýhodu PP?

6.Jak bude vyplácena penze?

37. Úvod do investování

Slovo investovat má poměrně široký význam. Pro začátek si tedy řekněme, že investování, o kterém se dnes budeme bavit, nám dá právo mluvit o sobě jako o investovi. Nebudeme tedy rozjímat o tom, jak se vyplatí investovat do vzdělání (i když je to nepochybně pravda): tomu, kdo investuje do vzdělání, se investor neříká. Vynecháme ale také investice do umění, donemovitostí nebo třeba do vlastního lesa. Soustředíme se výhradně na finanční trhy. A i z nich si vybereme jen tu část, která je vhodná pro začátečníky a mírně pokročilé.

Finanční trh

Na finančním trhu se dají peníze vydělávat různými způsoby: nadluhopisech, akciích, ale třeba i na pohybu kurzů měn. Investovat se dá také do komodit, tedy do surovin – od zlata či ropy přes bavlnu, dřevo, vepřové maso až ke kávě a pšenici: nakoupíte a čekáte, až se zvedne cena, abyste mohli prodat se ziskem. Tohle všechno je ale samo o sobě pro pokročilé: přímá investice do akcií nebo do komodit je pro zkušené (a pro ty, kteří mají čas věnovat se obchodování s nimi na plný úvazek). Zkrátka to nefunguje tak, že přijдете do obchodu a poručíte si dvacet akcií ČEZ, nakrájet, zabalit. Přímý nákup do akcií a obchodování na Forexu, o kterém jste možná už taky slyšeli, necháme stranou.

Co nám tedy zbývá? Podílové fondy, které výš zmíněné obchody provádějí – máme tak fondy dluhopisové, akciové, komoditní, ale samozřejmě i fondy smíšené, které obchodují trochu s tím a trochu víc zase s něčím jiným...

38. Podílové fondy

V zásadě to funguje takto: fond zakládá finanční instituce – to může být třeba banka, ale nemusí. Budeme takové instituci říkat investiční společnost. Ta jmenuje správce fondu a vymezí strategii fondu. Tedy co se bude nakupovat a jak moc se při tom bude riskovat. Správce fondu pak dostane sadu monitorů, na kterých sleduje, co se děje na finančních trzích, a snaží se levně kupovat a draze prodávat. Což je ostatně podstatou každého obchodu. Drobný investor si pak kupuje podíl na majetku a na ziscích fondu. A tento podíl mu investiční společnost musí vyplatit, kdykoli sipodílník bude přát.

Investování samotné je pak technicky velmi jednoduché, prostě si vyberete fond, ten má svoje číslo účtu, vy dostanete variabilní symbol a pod tímto číslem tam pošlete peníze, třeba večer přes svéinternetové bankovníctví. Po nějaké době vám přijde výpis z účtu, kde bude napsáno, kolik jste tam dali a kolik tam teď doopravdy je. Opravdu, tak snadné to je.

Vyvstává několik otázek: Jak vybrat fond? Co se stane, když investiční společnost zkrachuje? Jak jistý je výnos a kolik to vlastně bude? Jak je to s poplatky?

Jak vybrat fond

Tohle je téma na samostatný článek nebo možná i malou knihu. Dnes výběr fondu rozhodně probírat nebudeme, povíme si jen nejdůležitější zásadu, týká se vašeho investičního horizontu.

Tím vznešeným souslovím se myslí, za jak dlouho budete chtít peníze vybrat. To je váš investiční horizont.

- Jestli chcete peníze zpátky za krátkou dobu, řekněme do tří let, žádný velký investor z vás nebude a vystačíte si se spořicíím účtem, maximálně termínovaným vkladem.
- Pokud budete peníze potřebovat za dva roky až šest let, vyberte si nějaký hodně konzervativní fond (peněžní trh nebo dluhopisy).
- Střední doba je pět až patnáct let, tam doporučuji nějaký fond smíšený.
- A pokud chcete peníze vybrat za více než 15 let, vyberte si nějaký „rizikový“ fond s velkým podílem akcií nebo fond čistě akciový.

Jak jistý je výnos a kolik to vlastně bude?

Padly tu pojmy konzervativní fond a fond „rizikový“. Souvisí se strategií fondu. Obecně platí, že čím větší chcete výnos, tím větší riziko budete muset být ochotni podstoupit. Konzervativní fondy do žádného většího rizika nejdou, kupují například státní dluhopisy, jejichž výnos není nijak závratný, zato za nimi stojí silný garant.

Jasně, že by každý chtěl co největší výnos s co nejmenším rizikem, ale bohužel to fakt nejde. Pokud vám někdo slibuje hory doly a vše naprosto bez rizika, je naprosto jasné, že se snaží vytáhnout z vás peníze do pochybného podniku.

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

Abychom tedy mluvili i trošku v číslech, tak „garantovat“ bych se dnes neodvážil více než čtyřprocentní výnos a i to za dost specifických podmínek. Pokud někdo garantuje víc, tak bude muset přednést jiné argumenty než „fakt, věřte mi, já tam taky vložil hromadu peněz“. Akciové fondy mají dlouhodobý průměrný výnos za posledních 84 let asi deset procent ročně, zhruba dvě procenta si vezme investiční společnost za správu, takže osm procent může jít do vaší kapsy. Upozorňuju, že je to dlouhodobý průměr, takže se klidně může stát, že nějaký fond udělá za rok šedesátiprocentní výnos, i větší, ale další rok to může být zas čtyřicetiprocentní ztráta. Raději se ptejte po dlouhodobém průměru.

39. Co se stane, když investiční společnost zkrachuje

V závislosti na tom, do čeho budete investovat, jsou vaše vklady buď pojištěny státem, nebo taky nejsou. Tak jako tak není čeho se bát. Pokud zkrachuje váš správce investic, v podstatě se nic neděje, vaše peníze tam pořád někde leží, jen se o ně nemá kdo starat. Do pár týdnů přijde jiný správce, který tuto pravomoc převezme a bude se starat dále, doufejme tedy, že lépe než ten předchozí. Vaše peníze vám nikdo nevezme.

Jak je to s poplatky

Poplatkům se nevyhnete. To je prostě fakt. Buď jsou jasně vidět na první pohled, nebo vidět nejsou, ale stejně je tam máte nějak zadržované. Smiřte se s tím.

Bez ohledu na to, zda jsou poplatky viditelné nebo neviditelné, jsou započítány do něčeho, čemu se říká TER (Total Expense Ratio, tedy něco jako ukazatel celkové nákladovosti fondu), je to obdoba RPSN u půjček. Vždy se tedy ptejte na to, jaký TER ten který fond má. TER se může pohybovat od půl procenta u konzervativních fondů do čtyř procent u rizikových fondů – to už je opravdu hodně drahé. Narazíte-li na TER nad čtyři procenta nebo vám ho nebudou schopni říct, už se na nic neptejte a jděte pryč

Investování „přes pojistky“: bez jištění

Důvody, proč se do investování přes pojistky nepouštět, jsou zejména dva:

Nejistota – peníze, které svěříte pojišťovně k investování, se stávají penězi pojišťovny. Když zkrachuje, máte prostě smůlu. Nepanikařte ale, pojišťovny krachují minimálně, a když už, tak přijde jiná pojišťovna, která závazky té předešlé převezme. Přesto je to důvod, proč se investování přes pojistky vyhnout.

Dvojí poplatky – pojišťovna si strhne svoje poplatky, to, co zbude, pošle do investiční společnosti, ta si ukousne svůj díl koláče a teprve pak zainvestuje zbytek vašich peněz. Je jasné, že levnější je investovat rovnou do fondu.

Tak to bylo letem světem o investicích. Dozvěděli jste se, že investovat může každý, protože s podílovým fondem nejde v jádru o nic jiného než posílání peněz na účet. Víte, co je investiční horizont a že výnosy jsou přímo úměrné rizikům. Víte rovněž, že investiční společnosti vždycky za správu fondů vybírají nějaký poplatek a víte, že údaj, podle kterého se můžete mezi fondy hrubě orientovat, se označuje zkratkou TER. Jinak ale předpokládám, že teď máte víc otázek, než jste měli na začátku. A tak to má být, protože v základech každého vzdělání, nejen finančního musí být zvědavost, zvědavost a chuť se něco dozvědět. Takže se těším na další lekci, kde se podíváme na investování trochu hlouběji.

Česká společnost, zabývající se investičními fondy se jmenuje CONSEQ. Je vlastněna rize českým know-how.

40. Test finančního investování 1

1. Co je to podílový fond?

2. Jak vybrat podílový fond?

3. Jaká je nevýhoda investování do fondu přes investiční životní pojištění?

4. Co se stane, když investiční společnost zkrachuje?

5. Co víte o investičních strategiích a jak volit horizont a rizikovost investice?

6. Co nám říká zásadní poměrový ukazatel TER?

Vyhodnocení VM

Finanční gramotnost jako taková v sobě zahrnuje velmi důležitý pojem. Tím pojmem jsou peníze.

Peníze, ač chceme, nebo ne, jsou v dnešní společnosti až na prvním místě.

Touto sestavou DUMů se žáci naučili jak peníze vydělávat, investovat, uchovávat, pojišťovat se proti rizikům, kdy mohou o peníze přijít.

Velkým tématem byly pojmy. Tak, jako jsou slovíčka důležitá v cizích jazycích, tak jsou stejně důležité pojmy ve finanční gramotnosti. Nebudu-li znát pojmy, nebudu vědět význam některých slov ve smlouvě, kterou mi dává podepsat banka, pojišťovna, obchodník s cennými papíry, či třeba lichvář.

Inflace, jako makroekonomický jev, který znehodnocuje prostředky na běžných účtech všech lidí je všudypřítomná. Žáci skrze investování a konkrétní příklady si vyzkoušeli jak se vyhnout inflaci tím, že budou jejich výnosy, příjmy růst rychleji, než je růst inflace. Tedy, že se jejich prostředky zhodnocují rychleji než se znehodnocují.

V oblasti pojišťovnictví žáci dostali kompletní návod na to, jak se chránit před rizikem ztráty peněz v případě zdravotních problémů a to formou životního a rizikového pojištění.

Výstupem jsou testy z oblasti finančního investování do akcií, rozpočet domácnosti, pojmosloví z finanční gramotnosti a pojišťovnictví.

Dalším výstupem jsou velmi dobré a praktické informace o získání levných peněz na bydlení. Žák získává informace o ceně peněz o tzv. dlouhých penězích a co vše je potřeba k získání hypotečního úvěru. Komplexní informace k úspěšnému nákupu nemovitosti (bydlení) na hypoteční úvěr.

Žák získá praktické informace o nekalých praktikách různých obchodníků, což by mělo předejít tomu, aby v budoucnu naletěli podvodníkům na finančním trhu. Brokerům, pojišťovákům a dalším podezřelým obchodníkům.

VM se dají zařadit do tématických plánů prvních ročníků do předmětu Finanční gramotnost, ale také do předmětu Finanční investování. Již od prvního ročníku si tedy žáci osvojí kompetence a schopnosti dané RVP, samostatné myšlení, samostatnou práci, týmovou spolupráci a interpretaci vlastní práce.